

Sygn. akt III A Ua 621/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Szyburska-Walczak
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica SSA Barbara Pauter (spr.)
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji A. B.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 15 lutego 2012 r. sygn. akt IX U 1591/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15.II.2012 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu oddalił odwołanie A. B. od decyzji ZUS z dnia 6 lipca 2011 r. na podstawie, której ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wcześniejszej z uwagi na niewykazanie pracy w warunkach szczególnych w wymaganym przepisami czasie (15 lat).

Sąd ustalił, że wnioskodawca ur. (...), na dzień 1.I.1999 r. udowodnił 27 lat 7 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i 2 miesiące 12 dni okresów nieskładkowych.

W okresie od 1.II.1972 r. do 30.IX.1999 r. wnioskodawca pracował w (...) Zakłady (...) we W.. Od 1.I.1981 r. zajmował stanowisko kierownika działu gospodarki taborem. Od 16.II.1981 r. do 23.IX.1988 r. pełnił obowiązki Kierownika Stacji Obsługi. Od 1.II.1990 r. pracował jako mechanik samochodowy. Od 1.VI.1990 r. ponownie objął stanowisko

Kierownika Stacji Obsługi. Od 1.XI.1990 r. – został starszym mistrzem d/s technicznych w Wydziale Transportu. Od 3.XII.1991 r. do 30.IX. 1999 r. był zastępcą Kierownika Wydziału Transportu d/s Technicznych.

Sąd wskazał jakie prace wykonywał wnioskodawca (k. 49 i 50 a.s.) zajmując stanowiska Kierownika Stacji Obsługi, starszego mistrza d/s technicznych w Wydziale Transportu oraz zastępcy Kierownika Wydziału Transportu d/s Technicznych w podanych wyżej okresach. Stanowiska te były stanowiskami pracy umysłowej. Gdy wnioskodawca pracował jako mechanik samochodowy od 1.II.1990 r. do 31.V.1990 r. część pracy wykonywał w kanale.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd uznał odwołanie za bezzasadne. Powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.XII.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Stwierdził, że wnioskodawca na dzień 1.I.1999 r. posiada łącznie 27 lat 7 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i 2 miesiące 12 dni okresów nieskładkowych, nie pozostaje też w stosunku pracy, ale nie wykonywał - zdaniem Sądu - pracy w warunkach szczególnych określonej w Wykazie A Dziale XIV pkt 24 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.II.1983 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca oprócz nadzoru nad pracownikami, którzy wykonywali prace w szczególnych warunkach, prowadził też całą dokumentację placową, raporty, rozliczanie materiałów, był odpowiedzialny materialnie za powierzone materiały, za organizację pracy i szkolenie pracowników. Wnioskodawca dorywczo wykonywał prace np. przy spawaniu, w akumulatorowni, przy naprawie pomp wtryskowych, prace w kanałach remontowych. Wynika to z zeznań słuchanych świadków i wnioskodawcy. Nie pracował zatem w warunkach szczególnych.

Apelacją powyższy wyrok zaskarżył wnioskodawca zrzucając naruszenie prawa procesowego i materialnego.

Wniósł o zmianę wyroku i przyznanie mu dochodzącej emerytury, względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Podniósł m.in., że sprawował kontrolę międzyoperacyjną, jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny – są to prace wymienione w Wykazie A Dział XIV pkt 24 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów. Wnioskodawca miał swój pokój na hali, ale przeważnie przebywał z pracownikami na hali, w warsztatach. Powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 5.X.2011 r. II UK 48/11 i wyrok z 29.VI.2011 r. sygn. III UK 3/11. Czynności administracyjno-zarządzające wykonywali dwaj podlegli mu pracownicy biurowi.

Wnioskodawca uważa, że spełnił warunki do przyznania mu emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył:

Postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Okręgowy i dokonane ustalenia nie dały podstaw do prawidłowego orzekania o żądaniu wnioskodawcy przyznania mu emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.XII.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.II.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z 1983 r. ze zmian.).

Wystawione świadectwo pracy z 30.IX.1999 r. przez (...) Zakłady (...) we W. wykazujące okresy zatrudnienia wnioskodawcy i zajmowane stanowiska zawiera błędy w określeniu ich zakwalifikowania, stosownie do obowiązujących powołanych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów. Słuchani w sprawie świadkowie, wskazani przez wnioskodawcę, a to: W. R., S. K. i Z. H. – wskazywali na stanowiska pracy zajmowane przez wnioskodawcę w spornych okresach lat pracy i na rodzaje spełnianych czynności z wyraźnym wskazaniem na wykonywanie również prac fizycznych, jak: spawanie, lakierowanie, praca w kanałach remontowych, praca przy akumulatorach, itp. Świadkowie nie wypowiedzieli się – bo Sąd o to nie pytał – czy wnioskodawca pełnił dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach (wydziałach), w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie.

Z akt sprawy nie wynika, a Sąd I instancji tego nie ustalił w sposób jednoznaczny, czy wnioskodawca dochodzi emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A dział XIV poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.II.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Czy też z powodu prac fizycznych w/w: spawanie, lakierowanie, praca w kanałach remontowych, bo na nią też się powołuje.

Prace fizyczne w/w nie są objęte wykazem A działem XIV poz. 24. Takie prace są wymienione pod poz. 12, 16 i 17 Działu XIV załącznika do rozporządzenia i muszą być też wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów) czego wnioskodawca, jak wynika z akt sprawy, nie udowodnił.

Aby można było uwzględnić pracę z wykazu A dział XIV poz. 24 – dozór inżyniersko-techniczny ... - to trzeba udowodnić, że był on wykonywany na oddziałach (wydziałach), w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Sąd Okręgowy stwierdza wprawdzie, że wnioskodawca miał nadzór nad pracownikami, którzy wykonywali pracę w szczególnych warunkach ..., jednakże nie ma żadnych danych w aktach sprawy na te okoliczności, aby można było jednoznacznie stwierdzić, że na oddziałach i wydziałach, gdzie pracował wnioskodawca, jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie.

Przy ponownym zatem rozpoznaniu sprawy Sąd dokładnie określi stanowiska pracy wnioskodawcy w poszczególnych okresach zatrudnienia w (...) Zakłady (...) S.A. we W. i rodzaj spełnianych czynności pracowniczych przez wnioskodawcę na tych stanowiskach. Ustali, czy wnioskodawca pracował w dozorze inżyniersko-technicznym na warunkach wynikających z § 2 ust. 1 rozporządzenia – poz. 24 wykazu A działu XIV. Zażąda charakterystyki stanowisk pracy wnioskodawcy – rodzaju spełnianych czynności. Ustali też w oparciu o zażadaną dokumentację zakładu pracy (jeżeli zakład uległ likwidacji to z Archiwum), czy podlegali mu pracownicy na oddziałach i wydziałach, na których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie (a zatem też pracujący w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy). Zażąda struktury organizacyjnej zakładu pracy wnioskodawcy i klasyfikacji stanowisk pracy za sporne lata, które wnioskodawca wykazuje jako prace wykonywaną w szczególnych warunkach.

Przesłucha też Sąd wskazanych przez wnioskodawcę świadków, którzy wypowiedzą się na okoliczność pracy wnioskodawcy w dozorze (rodzaju spełnianych czynności), okresów tej pracy oraz ilości stanowisk pracy w podległych mu wydziałach (oddziałach), na których zatrudnieni byli pracownicy wykonujący pracę w szczególnych warunkach z wykazu A (załącznika do rozporządzenia). Czy były to prace, które można zakwalifikować jako podstawowe (w rozumieniu poz. 24 Działu XIV Wykazu A). Co do potwierdzenia ilości zatrudnionych pracowników, ich stanowisk na wydziałach (oddziałach), gdzie wnioskodawca miał pełnić nadzór, pomocne będą dokumenty z zakładu pracy (Archiwum) dotyczące struktury organizacyjnej zakładu i klasyfikacji stanowisk pracy.

Zbada też Sąd zakresy czynności wnioskodawcy z jego akt osobowych.

Przy ocenie zebranego materiału dowodowego będzie miał Sąd na uwadze orzeczenia Sądu Najwyższego z zakresu problematyki niniejszej sprawy (m.in.: wyrok z 11.III.2009 r. II UK 243/08, z 24.IX.2009 r. II UK 31/09, z 5.X.2011 r. II UK 48/11, wyrok z 29.VI.2011 r. III UK 3/11).

Na wnioskodawcy będzie spoczywał ciężar wykazania faktów mających znaczenie dla oceny jego żądania.

Jeżeli będzie zachodziła potrzeba dopuści Sąd inne jeszcze dowody wskazane przez strony i ewentualnie - po zgromadzeniu materiału dowodowego w kierunku wyżej wskazanym - dowód z opinii biegłego z zakresu bhp, który dokona weryfikacji stanowisk pracy wnioskodawcy w spornych okresach lat pracy w (...) Zakłady (...) S.A. we W., w odniesieniu do obowiązujących przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.II.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego ... - załącznik do rozporządzenia wykaz A dział XIV poz. 24 (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 29.VI.2011 r. II UK 3/11).

Biegły posiadający wiadomości specjalne będzie mógł stwierdzić, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, czy wnioskodawca pracował w dozorze inżyniersko-technicznym w spornych okresach na oddziałach (wydziałach),

w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie. Czy wykonywał zatem czynności pracownicze w warunkach bezpośrednio narażających go na szkodliwe dla zdrowia czynniki stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 29.VI.2011 r. III UK 3/11).

Mając to na uwadze orzeczono, jak w sentencji, na mocy art. 386 § 4 kpc.

KN